

COSINZEANA

REVISTA ILUSTRATA SAPTAMÂNALA

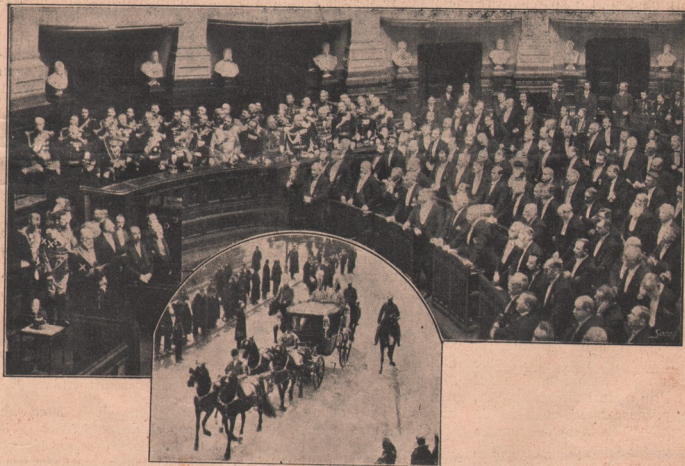

REDACTOR: SEBASTIAN BORNEMISA

Anul IV. — Nr. 12.

Abonamentul: Pe an 12 cor. Pe $\frac{1}{2}$ an 6 cor.
România 30 lei. — America 3 dollari. — Germania 15 M.

Orăștie, 29 Martie n. 1914.

Noul parlament al României, în ziua când M. S. Regele Carol l'a deschis prin citirea Mesagiului Regal. — Jos, la mijloc se vede trăsură regală în calea sa spre parlament.

PRIMĂVARA,

anotimpul cu lumină dulce, răzătoare, cu muguri cari se deschid, cu nădejdi cari se înfiripă, cu iubiri cari prind aripi, — coboară înstârșit din împărăția tainică a văzduhurilor și ne înviează inimile abătute de moceala îndelungată a iernii și a gândurilor apăsătoare. Tresărim de suflul ei mângăietor și frunțile ne se lucesc improspătate. Zimbetul vieții ne flutură iarăș pe buzele uscate de vânturi geroase și ochii ni se aprind de farmecul învierii obștești. Cu soarele, care se avântă tot mai brăzător spre crucea înălțimilor, ne saltăm și noi din toropeala desnădejdilor de tot felul, și bucuria unei vieți noi, ne încălzește sufletele, ne ferește. În mugurim!

Pe coaste de dealuri se înșirue săboare de flori galbene și albastre, în crânguri se încheagă susurii vesele de crengi și graiuri line de izvoare. În umbre de copaci răd vioarele și licăresc zimbete de ghiocei. Pe razele de soare se țes zborurii de ciocârliei și se alintă mătăsurile de paiangen. Cei din tăi fluturi își alintă sfiata peste colțuri de grădini, zările cântă domol tropare de înviere. Paștile firii inundă plaiurile, în ghirlandă de roze, în ploaie de aur. Se deschid mormintele!

Prin ramuri cirpesc paseri, se pornesc nunți cu alai de lumină și cu laute de zumzet. Se atarnă cuiburile de streșini, se sărută rândunele zglobii pe compeni de fantână. Răsună concerte de priveghitori și cântece de cocoiși pe creștet de porțițe. Se simte o mare năvală în toată firea: năvala cântecului, a frumseții, a poeziei. Năvala Vieții!

Vine primăvara, e la noi, ne umple casele și inimile. Ne înșinează, ne îndumnezește!

Într'adevăr, nici un anotimp nu are o influență atât de binefăcătoare asupra sufletului omenesc, ca și primăvara. Căci, dacă vara, cu zările ei înflăcărâte, cu verdele ei plin, întunecat, cu umbrele ei grele, te obosește, te leagă de locuri răcoase, dacă toamna cu dușoșia ei te predispuce spre o filozofie de târguială cu ofilirea obștească, dacă iarna îți incue orice avânt, te apropie de o împăcare cu mormântul, singura primăvara te scutură din letargie, te trezește, îți toarnă voie de viață în vine, îți dă optimism, te întărește pentru lupta vieții, îți îndreaptă privirea spre soarele veșnic tânăr, te leagă de veșnicie! Și, s'o recunoaștem fără nici un înclinjur: nici o concepție de viață, nici o filozofie nu este mai de preț pentru zbuciumul vieții omenești, decât nădejdea pururea caldă, decât *optimizmul*. Să trăim, veșnic să trăim, — iată lozinca, căreia s'a închinat omenirea în toate vremurile, se închină și se va închina totdeauna, până când stau temeliile lumii, lucrurile Domnului Atotțiitorul. Vieță, da, viață nu trebuie! Cât mai multă și mai intență viață. Vrem să fim, veșnic să fim, iată cea mai sănătoasă și cea mai firească dorință a sufletului omenesc. Tot mai mult să fim!

Care filozofie deci, ar putea să se asemene cu aceea, care ne pune în inimi nădejdea unui trai fără sfârșit? Ce făgăduință poate să fie mai prețioasă decât chezașuirea unei vieți cât mai îndelungată? Să fi veșnic să fi... Iată chintesența tuturor străduințelor omenești! Cea mai sfântă filozofie...

Vieță, dați-ne viață! Asta cere omenirea. Vieță. Dar viața ce-i? Cântec, poezie,

muncă — tot un fel de poezie sfântă, — avânt spre înălțime. Asta-i viața.

Iar viața pământească unde se găsește? În continuă trezire, în necurmată înviere. Înviere din patimi, din frământări, din gânduri negre, din ierni ale sufletului, din trecere la lumină, la poezie, la verdeață, la nădejde, la optimism, la cât mai deasă *primăvară!* La primăvara gândului, a sufletului. Iar viața nu-a frumoasă, nu-i senină, nu are conținut, decât dacă veșnic e cu soare și cu verdeață. Fără de acestea, ea e un mormânt, rece, ghețos.

Veșnică primăvară ne trebuie, cu să avem viață!

Și Dumnezeu, dacă e sfânt și drept, cum spun cărțile bătrâne ale înțelepciunii, de sigur ne-a zidit ca viață să avem. Vieță veșnică.

Prin nădejde necurmată, prin *optimizm*, la veșnică viață.

Primăvara e sămburele, e schintea dumnezească a nădejzii de mai bine, a optimismului mântuitor.

Te binecuvântăm deci, o sfântă Primăvară, tu *cel mai ales dar al Dumnezeirii!*

Umple-ne sufletele, dă-ne viață!

Alexandra.

În adâncul apelor.

— Reflexii din catastrofa dela Veneția. —

Eră noapte. Pe bolta cerească se aprinseseră candelabrele și lumina lor slioașă tremură deasupra apei, frângându-se în pulbere de aur și de lumină. Vaporul alergă în goană nebună și tăia brazde adânci în tumultul de apă, ce părea ademenitoare, plină de ispită și înfuncimeea ei mistică și înfricoșătoare. Stam răzimat de pervazul bordului și priveam cerul cu stele, iar gândurile mele colindau departe-depart, peste nouă țări și mări, unde mă aștepta o odăihnă caldă, o inimă

În normant alb de zăpadă.. Grozave sunt chipurile cu care stângi tu viețile, înfiorată moarte! Pe uni li tragi în normant de valuri, pe alții li îngropi sub râuri de lavă arzătoare, pe alții li coperi cu vâl alb de zăpadă, și toți același drum li afiă: cel ce duce în împărăția odihnei de veci.. Chipul de aci ne arată pe ofițerul austriac locotenent Löschner, care în o misiune de patrulare prin Alpi, a fost cuprins, dimpreună cu toată patrula sa de 14 soldați, vânători de Alpi, de o puternică lavină de zăpadă care răvărându-se asupra lor, i-a îngropat de viu, în o vale de pe creasta muntelui (locul însemnat cu x).

bună și o mână gingașă și mângâietoare. Departe spre apus, departe spre răsărit, spre sud departe și departe spre nord, nu zăream nici o fășie de pământ, nici o urmă de fărmer, nici o insulă, numai un potoș de apă negru și deasupra stele plâpânde. Călătorii se retrăseseră prin cabine și pe bord deasupra, în afară de mine, nu eră suflare de om. Dacă nu m'ar fi făcut să mă trezesc mereu din gânduri, făcântul monoton și unison al mașinelor, cari purtau povara asta întregă pe spatele adâncurilor de ape, aș fi crezut, că trăiesc într'o lume feerică și plină de visuri. Așa însă, de câteori motoarele uriașe mă readueau la realitate, îmi întorceam involuntar ochii spre lampa intensivă de lângă balconul cârmaciului și priveam fața aspră și încordată a acestuia, să văd dacă tot mai veghează. Câpitanul stă neclintit la locul său, jine

o mână pe cârmă iar cu ochii privea fix, ca o statuie, înainte, în întunerecul ce se întindea ca o broboadă fără de margini în toate părțile. Și atunci mă linișteam, întorceam ochii spre stele și visam de satul meu micuț din Ardeal, de odăiața aceea prietinoasă de departe și de ochii ei, cari îmi apăreau ca două lumini pline de vrajă și mă atrăgeau cu putere irezistibilă, să mă reîntorc din străini...

Într'un târziu, obosit de visuri și gonit de răceala nopții, m-am coborât și eu în cabină, mi-am pus capul pe pernă și am cercat să închid ochii. În clipa aceea însă, am auzit pleoscăitul valurilor la creștet și mi-a pierit somnul și oboseala, iar mintea mea speriată a început să se gândească la moarte. Mi-am reamintit uriașul Titanic și-mi părea că auz gemetele muritorilor, țipetele femeilor aruncate în valuri și reve-

deam catastrofa îngrozitoare a unui vapor încărcat cu călători, ce se cufundă fără ajutor în mijlocul mării. Sufletul mi se strângea de teamă, pe frunte îmi ieșiră broboade de sudoare și mă gândeam la o palmă de pământ sigură, tare, stăvornică, înțepeniță în universul acesta mișcător. O palmă de pământ: scăpare, siguranță, viață!

E îngrozitoare o moarte așa pe un vapor plin cu lume, care se cufundă și în cufundarea sa face valtori uriașe, ce atrag în adânc bărcile de salvare și pe cei săriți în valuri ca să-și scape în înot viața. Nu părere de rău după ființă, ci chinurile celor mulți, gemetele și țipetele, nebulia și sgomotul infernal, te face să simți cu suflet rece groaza. În genere se spune, că moartea e ușoară, e dulce, și cel pornit pe drumul etern, în clipa când se desface de lut, nu simte nici o părere de rău, nici tristeță: e vesel, e fericit și ar dori ca să rămâie așa o eternitate. Dar aceasta e moartea naturală, care sosește la plinirea vremii!

Să pieri însă cu zile, să pieri între împrejurări neașteptate, neabnuite și fără ca pentru asta să te fi putut pregăti, e dureros și îngrozitor. Între morțile acestea silite, e cea mai înfricoșătoare poate moartea în luptă cu valurile apei, pe înfinsul mării!

Oamenii, cari au scăpat din catastrofe de vapoare, povestesc cu atâta culoare, cu atâta intuiție, cu atâta putere de sugesivitate lupta cu valurile, că sufletul îți se mișcă adânc, tremură și se îngrozește...

Eu cred, că după ce ai citit istorii de acest fel și te pui apoi pe un vapor, ca în miez de noapte pe așternut să te dai pradă visurilor și să auzi isbindu-ți-se de perețele dela cap val după val, — îți poți face o icoană aproximativă a morții în adâncul apei...

Când vaporul meu, târziu după miezul nopții, s'a oprit lângă lespezile de petrară ale unui port și din visare m'au trezit uruiul lanțurilor grele și strigătele porunciitoare ale

comandantului, am simțit în piept o ușurare neînchipuită și pentru înfățișată mi s'a înălțat sufletul în toată curățenia lui spre ceruri, ca să mă mulțumesc...

Vrând nevrând mi-am reamintit sentimentele acestea acum, când cetesc în toată grozăvenia ei catastrofa dela Veneția. Felul acesta de a trece atât de brusc, atât de neașteptat, dela viață la moarte, îmi umple sufletul de jale, de durere și de păreri de rău. — A fost groaznic! Într-o minută vaporușul a fost crepat în două de torpilor și s'a cufundat în adâncuri. Mulți dintre călători mai priveau poate hidroplanul, care făcea producții în apropiere și aeroplanele din văzduhul senin, cari roteau deasupra portului în cercuri pline de farmec, când se scufundau cu o repezeală de-o clipă spre adâncuri! Aceștia n'au avut vreme să se gândească la moarte și au murit fără chinuri. Dar au fost alții, vreo cincizeci, cari s'au arunca în valuri, și au fost alții de văltoiri în adâncuri, de acolo scoși la suprafață, cufundați apoi iară și pe urmă rămași fără simțire pe fundul mării. Aceștia au murit moarte cu chinuri, cu teamă, cu groază...

Să doarmă 'n pace! Pe urma lor a rămas jale, a rămas durere și a rămas o poveste nouă, pe care logodnica lui Okeanos, etern nepricepută și falșă, ca o femeie, va putea s'o spună ani de-a rândul îndrăgiiților, cari rătăcesc sub ploaia razelor de slete pe canalurile și mistice și ademenitoare și pline de păcate...

Radu Mârgean.

□ □ □

Cetitul în palmă.

Patria tuturor cluburilor, Londra, de care am pomenit și noi odată în revista aceasta, au și un club al cetitorilor din palmă. Președintele lui e un oarecare Mrs. St. Hill și acesta povestește un interesant caz despre abuzul, care se face cu cetitul în palmă în Londra, unde

prorociile acestea au o mulțime de aderenți. În antișambra unei cetitoare de palmă în acest oraș mondial, ci-că așteaptă deopotrivă muncitorii, ca și nevasta cutărui lo d și toate privesc cu nerăbdare, ca să li-se deschidă ușa din față și să fie chemate de preoteasa acestui cult.

E păcat, că cele mai multe din proroace sunt șarlatane și tuturora le prorocesc numai întâmplări frumoase, ceea ce aduce cu sine, că sunt foarte cercetate.

Cazul pe care-l povestește Mrs St. Hill încă s'a petrecut la o damă, care prorocă din palmă, fără să se priceapă bine la meseria asta. Președintele spune, că într'un bazar odată a 'ntâlnit o femeie mai în etate, care a ieșit plângând dintr'un cort.

— Ce aveți doamnă? a întrebat-o el, trecând pe lângă ea, și doamna s'a pus numai decât să se tânguiască:

— Ce am? apoi uite, aici în cort e o vrăjitoare și mi-a 'cetit din palmă, că am să mor în casă de nebuni. Asta-i adevărat, că și moșul meu a 'fost nebun. E o boală pe semne în familia noastră.

— Arătați-mi mâna, doamnă — a reluat președintele — căci mă pricep și eu la lucruri de acestea, și vă spun îndată, dacă e adevărat. Ei vezi, nu-i adevărat. N'aveți să inebuniți. Înainte cu 5—6 luni ați avut fără 'ndoială mari dureri suflatești, dar o să vă însănătoșiți pe deplin.

După ce a liniștit în felul acesta pe cucoană, Mrs. St. Hill a intrat la vrăjitoare și a 'ntrebat-o, dacă a văzut ea vreodată palma unui nebun, de a prorocit un lucru așa de îngrozitor cocoanei de mai înainte.

— Nu, domnule, eu prorocesc numai după o cârtică, pe care am cumpărat-o nu de mult.

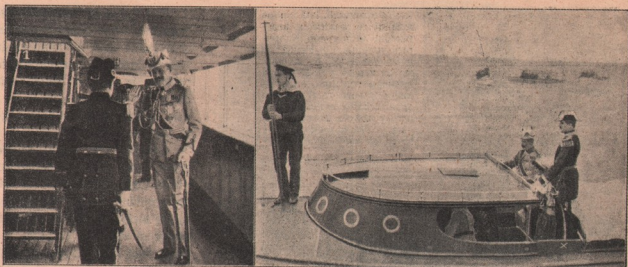
— Ei vedeți — spune președintele clubului cetitorilor în palmă mai departe — așa se compromite prorocia asta adevărată. Cele mai multe femei o 'nvață dintr'o cârtică

și deschide numai decât atelier, iar lumea curge. Aceste șarlatane apoi strică și renumele adevăraților cunosători ai tainei acesteia. Căci sunt cunosători adevărați, cari după experiențe îndelungate au învățat de-a binele ca să cetească roștul liniilor din palmă, dar nici aceștia nu pot afirmă, că cunosc toate aceste linii și rosturile lor, căci ele sunt altele și altele la fiecare om. Adevărați cetitori de palme de altfel nu pot fi decât bărbați și femei inteligente. Clubul cetitorilor din palmă, care s'a înființat de 25 de ani, are numai membri de aceștia și de aceea și arată roade.

De altfel prorocitul din palmă are și un rost practic. Noi rar ne vedem greșelile proprii, mai ales dacă avem aplicații spre ele. Până suntem copii, părinții ne coreg mereu și ne ceartă din păcate, dar omului mare nimeni nu-i mai spune 'n față adevărul, dacă e neplăcut pentru el. În Londra membrii și membrele clubului cetitorilor din palmă împinesc și lucrul acesta. De-aceia nici nu se chiamă acești membri vrăjitori, ci cetitori din palmă, un

Nebunia cea mai nouă a modei: Cum se vor purta ghetile femeiești în curând, cu călcăie foarte înalte, încât bielele cocoșiei și cocoaanele făloase, vor călca numai pe degete, nu mai mult pe piciorul întreg.

Wilhelm de Wied, Domnul Albaniei, sosit la fărâmul Albaniei, primește deja pe bordul vaporului „Taurus” cu care s'a dus, salutul comandantului trupelor de siguranță internaționale aflătoare în Albania. Asta în chipul din stânga. — În chipul din dreapta se vede Principele Wilhelm și soția sa șezând pe cargobóutul ce-l duce spre „Taurus”, cu care a călătorit până la fărâmul Albaniei.

nume, care și corespunde chemării și activității lor.

Palma copiilor e ca o mapă curată pentru cetitori din palmă. Liniile la ei se pot observa mai bine ca la oamenii mari și o mulțime de părinți își aduc copiii, ca să li se cetească viitorul din palmă.

Eu — zice Mrs Hill — am examinat odată palmele fetițelor dintr'o școală. O fetiță de vre-o zece ani, cu ochii vineți, avea o mână, care par'că-ți strigă în față, că fetița are un extraordinar talent pentru desemn.

„Îți place să desemnez, am întrebat-o, iar ia a răspuns numai atât:

„Grozav de mult.”

I-am spus învățătoarei, să n-o chinuie atâta cu limbile clasice, cu matematică și altele și să o îndrume spre desemn.

Sfatul mi l-au ascultat și azi fetița de-atunci e de 20 de ani și e una dintre cele mai celebre desemnătoare din Anglia...

Decând s'a dezvoltat dactiloscopia și cetitorii de palmă o folosesc și iau cu ajutorul ei fotografia palmii. S'a văzut, că liniile rămân cam aceleași, dar se observă totuși, că agitări sufletești mari, dureri, boale, lasă noi urme în palmă.

Va veni vremea, când nu numai

detectivii or să examineze palmele, ci și medicii.

În general, oamenii, cari duc o viață fără zguduiri sufletești, fără emoții, au palmă pe care o poți ceta foarte ușor. Nu așa la oamenii cari sufăr mult și sunt necontenit frământați de ceva.

Liniile produse de mari emoții sunt mai evidente după emoții îndată. Mai târziu se spălăcesc și ele, întocmai cum se spălăcește amintirea lor în inimă. Dacă spre pildă ne moare cineva, linia în palmă e foarte adâncă. După luni de zile se mai umple, începe să pălească și după cum nu mai simțim durerea după cel mort, în așa proporție dispare și ea. Altfel aceasta depinde și dela temperamentul omului. Unul e mai mult, altul mai puțin credincios sentimentelor sale.

Cetitul în palmă e altfel împreunat cu o mulțime de pedeci, dar pe lângă toate acestea, studiul lui e tot mai intens și el devine tot tot mai perfect, încât storce admirație.

□ □ □

Dragostea miliardarului.

— Cum știu să aleagă fetele. —

Ziarele americane se ocupă în bogate coloane cu cea dintâi dragoste a miliardarului Rockefeller, regele petrolului în America. Și e

interesant cum a dat greș această dragoste, tocmai pentru însușirile, cari l-au ridicat pe marele bogătan la treapta materială, pe care se află.

În orașul St-Louis trăiește o femeie bătrână de peste șaptezeci de ani, Mrs Emma Saunders-Cummings, care, dacă nu eră și ea ca aproape toate fetele, astăzi o lume întreagă ar invidia-o pentru norocul ei, căci s'ar numi Doamna Iohn D. Rockefeller. Ei, dar a scăpat norocul, fiindcă n'a știut să prețuiască adevăratele calități în bărbat.

Când Rokkefeller se îndrăgostise pentru întâiașidată, nu eră — miliardar, că atunci, poate, aveă mai mult... farmec, ci eră un biet vizitlu. În această calitate a făcut cunoștință cu Miss Emma Saunders în biserica baptistă din Str. Euchid, ai cărei credincioși erau amândoi. Preotul acelei biserici cunoștea deaproape pe tânărul Rockefeller și-l prețuia foarte mult pentru sârguință și purtarea sa. Acest preot a făcut să se cunoască tinerii. Dânsul i-a prezis lui Rockefeller, că dacă va duce-o tot așa, poate să ajungă cu vremea chiar proprietar de birje... Să nu mai slujească la alții.

Domnișoara Emma Saunders aveă simpatii la început pentru tânărul birjar, despre care auză atâta bine. L-a invitat chiar ea însași — după obicei american — să făcă

Artilerie aeriană. Iată o nouă adaptare practică a aeroplanului la necesitățile apărării naționale în Franța; o mitralieză fixată pe un aparat de zburat și funcționând în timpul zborului. — Statul-major francez, care crede în superioritatea avionului asupra dirijabilului ca armă auxiliară, a ordonat exerciții de tir cu un monoplan Deper-

dussin, armat cu mitralieză, — spre a se vedea eficacitatea acestui tir într-un eventual atac îndreptat de un aeroplan contra unui crucișător aerian. — Monoplanul care a servit la aceste experiențe e blindat, acționat de un motor de 80 HP, și are două locuri: unul pentru pilot, iar celalalt pentru aparatul însărcinat cu regularea tirului. Pilotul șade în centrul aparatului, numai cu capul afară din blindaj. Mitralieza nu cântărește decât 20 kgr.

vizite familiei lor. Rockefeller s'a arătat foarte vesel de atenția feței și nu făcea secret din împrejurarea, că s'ar simți fericiți, dacă Miss Emma i-ar întinde mâna. Și poate că tocmai așa se și isprăvea rozalba dragoste, dacă fata nu ascultă de limbușia prietinelor sale. Acestea își băteau joc în continuu de tinărul sfios, modest, solid îmbrăcat, care nu se cam pricepea la vorbe dulci, nici nu fincă seamă de legile curcerii fetelor. Dânselle se lăudau zilnic cu daruri și nimicuri primite dela cavalerii lor, cu roze și garoafe, pe când birjarul Emmei grămădea gologanii în bancă și purta haine de moda veche. Rockefeller, cu toate că adeseori aceste comentare se făceau chiar în fața lui, nu le da atenție, ci le replica uneori, că el n'o să-și arunce paralele pe nimicuri, căci banii se pot întrebuiși pe lucruri mai folositoare decât hainele după modă și florile. Mai ales că el e abia un birjar cu plată puțină.

Miss Emma, firește, s'a lăsat ispitită de vorbele prietinelor sale și poate de ambiția, că nu poate să se mărite după un tinăr, care nu i

galant și „modern” după vremea de atunci.

Iar la urmă? Într-o bună zi, la familia Saunders și-a făcut apariția un crășor nou, om cu maniere, fin-năr de bune speranțe, cu pantalonii croiți după modă, isteț la vorbă și agil în bonton, care nicidecum nu venea cu mâna goală, ci cu flori, zaharicale, bomboane. Se înjelege, a cucerit numai decât; Rockefeller a fost scos din șea și a trebuit să facă loc pentru todeauna omului de societate. În curând Miss Emma Saunders s'a fidanțat cu noul ideal și Rockefeller a încetat să mai umble în familia lor. Această înălțurare nu i-a frânt însă, ci a stăruit pe calea lui cuminte și bună spre — *mi-larde...*

□ □ □

DIN FOLOASELE COZILOR LA CHINEZI

Chinezii cari până acum purtau cozi, vreau și dânsii să se modernizeze și să nu mai fie de râsul lumii. Or, un mare învâțat, Budberg, din Charbin, arată că aceste cozi își au rostul lor și nu merită a fi băjocorite.

Prin faptul că chinezul, când se piapănă, trage pielea frunții în sus, sbârcurile feței nu sunt ca la europeni. Coada chinezului ține loc de pălărie. În timpul verii, chinezul dacă își împletește coada pe cap, este apărat de arșița soarelui; iarăș coada ține locul căciului.

Chinezul nu are nevoie de perne, căci părul îi servește ca o pernă. Când chinezului i se întâmplă un accident, de se țâia la un braț, la un picior, el nu are nevoie să alege și să caute o curea, o fașe, ca să facă legătura membrului tăiat, ci își țâia chica; și are astfel, cu ce să se lege și să oprească emorragia. Prin faptul că chinezul trebuie să se piepte în toate zilele cu o deosebită îngrijire, urmă că pielea capului eră totdeauna curată. Mulți chinezi, căpora li s'a tăiat coada, se plâng acum de mari dureri de cap. Precum vedeți, coada le-a fost chinzelor de mult folos. Se vor deprinde de acum înainte și fără aceste cozi, căci de multe se desvață omul. Dar se poate vedea de aci, că mulț lucruri sunt pe lume de care ne batem joc și nu ne gândim că cele băjocorite pot fi și ele de vre-un folos.

RÂNDURI MĂRUNTE

Cimpoiul românesc la academiă maghiară. La ședința din 18 curent a Societății etnografice ungurești, ținută în sala festivă a academiei maghiare, în rândurile dintâi steteau trei flăcăi de-ai noștri și două neveste tinere, cu fața de copil încă și cu părul lăsat pe frunte, dupăcum se poartă prin unele sate de-ale noastre. Iar împrejur sala eră arhiplină de fețe palide și supte, de pălării cochete, de chelii de ceară: tineri universitari, dame și domnișoare, profesori cheli, veniți toți se audă conferința profesorului Konti, despre cântecele și muzica populară românească din comitatul Hunedoarei.

Profesorul Konti a străbătut multe părți din Ardeal și a studiat muzica

și cântecul românesc popular cu priepere și cu dragoste. Nu s'a exprimat însă mai pe larg despre ele și după ce a dat câteva deslușiri necesare ascultătorilor, cari veniseră ca la o minune, a pus pe cele două neveste să cânte câteva doine, cântecul miresii și un cântec dela îngropăciune. Și nevestele din Cerbel, cu cămașa plină de cusături, s'au luat după cap și-au început să trăgăneze, ca 'n sat la ele la clacă.

A ieșit apoi la iveală cimpoierul și a 'nceput o Sărbă și-o Ardeleană de trozneau ferestrele; apoi un flăcău cu fluierul, cântând de jale și respirând ceva din doinele noastre din Ardeal, în încaperea asta streină. Iar pe urmă, a fost ca 'n poveste. Cimpoiul a 'nceput din nou și cei doi feciori cu cele două neveste s'au luat de mână și întâi mulcom, apoi tot mai aprins și mai puternic, se 'nchegară la jocuri, de râsunau podelele, pe lângă toate covoarele, cu cari erau acoperite...

Streinii au fost insuflețiți la culme de cântecele și jocurile noastre populare și le-au răsplătit cu bogate aplause, după ce profesorul Konti a reprodus cântecele nevestelor și cântările cimpoiului și a fluierului în fonograf, ca să rămâie pentru posteritate.

Româncuțelor și Românașilor li s'a plătit apoi drumul incoaci și încolo și li s'a mai dat pe deasupra câte 15 coroane fiecăruia.

După producție au plecat mulțumiți sub călăuză unui servitor dela Academie, prin oraș și apoi la gară, ca 'n ceealaltă zi să se trezească în Munții-Ăpuseni și să nu-și mai aducă aminte decât ca de-un vis, de lumea domnească, care i-a privit, de zurlitul tramvaelor, de lumina orbitoare de pe străzi și de trecătorii curioși, cari îi priviau în urmă pe străzi și-și făceau judecata așa: Aceștia sunt Albanezi, ori Bulgari și se vor produce de sigur la un cabareu...

— Eu am plecat pe urmă lor, am cutreerat cu ei câteva străzi și când au pierit într'o prăvălie de modă, am simțit în suflet o părere de

Vedere din București: Negustor de alviță, instalat la un colț de stradă, cu pri-lejul lăsatului de sec.

rău după un sat din Ardeal, pe care nu l'am văzut de-atăta vreme. S. B.

Sărbătorirea poetului. Poetul Goga a avut un gând fericit, când s'a hotărât să scrie drama sa „*Domnul Notar*”, cea care atât de plastic redă atâtea tipuri respingătoare din viața de obște a statului nostru, tipuri cari prin brutalitatea lor, oglingesc în același timp și suferințele ce îndură poporul nostru dela *astfel* de funcționari.

Pentru marele succes ce a avut reprezentarea dramei pe scena Teatrului Național la București, poetul a fost sărbătorit în un splendid banchet în capitala română, la care s'au rostit vorbiri adânci asupra rostului dramei și a sortii poporului din a căruia viață e *copiată*, nu inchipuită.

Întors acasă, în dragul său Ardeal, Români sibiieni au surprins pe poet cu alt banchet, prea meritat, care s'a dat în Sibiu Miercuri în 25 Martie n., luând parte tot ce are societatea română mai ales și insuflețit, și slăvindu-se după vrednicie, neajunsul cântător al pătimirilor noastre. Telegrame de aderare și felicitare din toate colțurile țării au curs la Sibiu, ca dovadă că viu împreună simte tot neamul cu poetul, pe care îl prețuiește ca pe suflet din sufletul său!

Ne alăturăm cu drag la cei ce felicită cu poet pentru succesul său.

Despre Vasile Alexandri s'a zis, că prin „*Cântecul Gintei Latine*” a câștigat României și neamului românesc peste tot, atăta glorie, cât un războiu ca cel dela Plevna! Goga a adus sfortărilor noastre naționale din Ardeal, prin drama sa, atăta că-

știg de cauză, cât toate luptele noastre naționale în zece ani!

„**Dreptate**”, — e titula celui mai nou volum de nuvele pe cari poetul Vlahuță le-a scos de sub tipar în editura „Flacăra” din București. Numai oameni cu totul neumblați în literatura română, au lipsă de multe lămuriri, când e vorba de un nou volum de Vlahuță. Acei cari i-au cetit splendidele pagini ale volumelor de până aci, vor simți o bucurie sufletească curată, aflând că pot avea un nou volum de Vlahuță.

Și până să revenim mai pe larg asupra lui, dând, drept specimen, o piesă din el, vestim, că volumul, elegant și ca înfățișare, dă 16 coale de tipar, cuprinzând 25 bucați literare, una ca alta mai fermecătoare. Sunt pagini limpezi ca o oglindă, în care se resfrâng, curate și luminoase, gândirile vii și simțămintele năvalnice ale poetului, nizuind spre tot ce e frumos și bun și superior.

Volumul se capătă și la „*Librăria Naț. S. Bornemisa*” din Orăștie, pentru 2 cor. și 10 fil. de porto, sau 45 fileri porto recomandat.

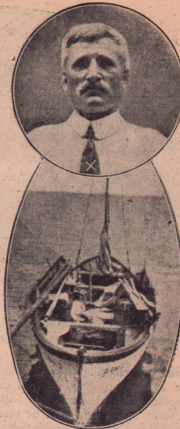
Bergson nu mai răspunde. Marele filozof francez, despre care s'a scris și în presa noastră, e de o popularitate extraordinar de mare. Intra altele se confirmă lucrul acesta și prin faptul, că acum din prilejul algerii sale în academia franceză,

primește scrisori de felicitare din toate părțile lumii, din India, ca și din America. Până de curând Bergson a răspuns conștient la toate scrisorile acestea de felicitare, dar înmulțindu-se ele zi de zi, filozoful a declarat deunăzi, într'o gazetă, că mulțumește tuturor pentru felicitări, dar scrisoare să nu mai aștepte nimănui dela dânsul, că nu mai răspunde nimănui. Asta o face din pricina, că nu mai biruie cu scrisul chiar de-ar scrie ziua întreagă... Așa dar cei cari ar dori să-i scrie lui Bergson, ca să capete dela el în schimb un ravaș, să știe, că li-e zadarnică așteptarea. Filozoful ajuns nemuritor, nu vrea să mai răspundă muritorilor de rând, cari i-au mărit faima.

Un gest odios. De luni de zile marele financiar și om politic al Franței, Caillaux, este punctul de viză al atacurilor unui ziar, care prin vechimea și prin seriozitatea lui, s'a impus opiniei publice europene. Calmette a dus această campanie cu înverșunarea de care numai un om pătimăș e capabil, și-a făcut să se nască în cugetele celor mulți că ministrul este cu adevărat vinovat, și că a făcut o prevaricație care atinge nu situația unui ministru, ci libertatea unui simplu cetățean.

Dar Caillaux este o figură politică franceză, care chiar în țara ce nu suferă de penuria talentelor mari, a putut să se remarce. Și proiectul său asupra impozitului pe venit, este din acele mari legi cari însemnează în legislația universală un moment hotărâtor.

Acuzăția adusă lui Caillaux, a lovit însă, într'un suflet care nu putea avea tăria de-a rezista la atacuri; cari nu putea să aibă carapacea aceea în care se închide un om public pentru a rezista invidiei, calomniei, răutății și patimelor mulțimei. Sufletul slab și sensibil a fost al dnei Caillaux. Cu acea fineță ce face din femeie o forță prin elasticitatea cu care se strecoară printre piedicile vieții; cu acea nuanță de jertfă ce inobilează femeia; dna Caillaux a

5000 km. cu barca pe Ocean. Călătoria aceasta fantastică a fost făcută de un francez, Benson (x) căpitanul unei corăbii naufragiate în mijlocul Oceanului Pacific. Singur numai cu busola pentru orientare, înmosul marinar a vălăsit timp de 48 zile — și în cele din urmă a ajuns la liman, la Tahiti.

trecut dela faza îndurerată la acea a revoltei. Un foc de revolver a sfârșit o dramă sufletească care probabil a trecut prin toate aspectele groazei și prin toate durerile ce se țeș dincolo de trup, și-a făcut două victime: un publicist cu renume universal, și o femeie extrem de iubitoare a bărbatului ei.

Și acum morala unui act desigur imoral: Violenta duce totdeauna la acte reprobabile, și stăpânirea de sine, tăria de-a rezista la orice nedreptate, este una din acele virtuți, cari mai ales în timpul nostru, mai ales într'o țară unde libertatea este o dogmă de stat ca în Franța, devine odios.

Și nu este o enormitate ca tocmai atunci, când cineva comite un act de reprobare a calomniei, să facă însuși un act care e mult mai odios decât însăși calomnia? *Petronius.*

În Londra în fiecare săptămână mor 1200 de oameni, se nasc 2000 de copii și se leagă 800 de căsătorii. În casele de alienați se îngrijesc 3000 de bolnavi, în temniți se păzesc 4800 de vinovați, iar în casele pentru cei fără ocupație, trăiesc 55.000 de muncitori. Din totalul locuitorilor, născuți în Londra sunt 69,4%, și pe 1000 de londonezi cad 34 de străini. Mai mulți dintre aceștia sunt Rușii, vreo 40.000, apoi urmează Nemții cu 27.000, Polonii 24.000, Francezii 14.000, Italienii 12.000, Austriecii 9000 și 4000 Olandezi. În număr mai mic sunt reprezentate apoi și alte neamuri, dar pe acestea nu le remarcă statistica cea nouă a orașului acesta universal.

Ochiul Vulturului. În timpul luptei del. Marengo, generalul Bonaparte stă pe o înălțime, sub un pom, cu mâna rezemată de calul său, în clipa când coloanele austriace înaințau, iar armata franceză, după o rezistență îndârjită, se retrăgea pe toată linia. Adjunții săi și câțiva ofițeri stăteau în jurul lui și observau, ca și el, mișcărilor armatei. Când văzură că francezii se dădeau înapoi, își șoptiră încet: „Ar trebui zău să se dea semnalul de retragere!” Nici unul nu îndrăzni însă, să spună așa ceva generalului.

Bonaparte stă liniștit lângă calul său și continuă să observe cu ochiul său de vultur armata sa. Deodată st.igă:

— Înainte, domnilor, fiecare la postul său!

Generali se uitară mirați unul la altul.

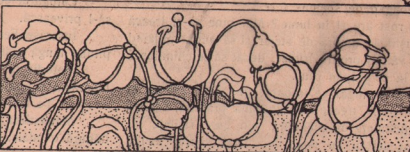
— Desaix, urmă Napoleon, dă ordin să dea înaintea rezerva; victoria este a noastră!

Văzuse că austriecii nu erau în stare să aducă trupe proaspete în luptă pe când el avea încă în rezervă 5000 de oameni din garda sa.

Rugăm pe toți colaboratorii revistei noastre, ca manuscrisele, cari doresc să se publice în „Cosinzeana”, să fie binevolăscă a le trimite pe adresa redactorului nostru prim: dl Sebastian Bornemisla, Budapest,

VIII. Kőfaragó u. 5. I. 7.

PAGINI LITERARE

Primăvara.

Pe- aici e firea 'n farmec prinsă
De cântece de ciocârlie
Și lunca verde pare ninsă
De blonde flori de păpădie.

O boare s'a trezit de-aiurea;
Răsfață crudele fănețe,
Livada, câmpul și pădurea
Miroase toate-a tinerețe.

Pe sus vâslește-o rândunică;
Acum o vâd, acuma nu e,
Din zbor înseamnă o potică
Pe care gândul meu să sue.

Din zări în zări, purtând misterul
Vieților de- aici plecate,
De- asupra-și desfășoară cerul
Senina lui eternitate.

Și-atâta liniște coboară,
De parcă îngerii anume
De după norii care zboară
Se pleacă și pornesc spre lume,

De luminează primăvara
Ca și noi trudnicii de jos.
Să cădăm, visând, spre țara
Făgăduinței lui Hristos.

NICHIFOR CRAINIC

POVESTEA LUI METODIE...

VICTOR EFTIMIU

Metodie eră cam leneș.

În ceasurile de singurătate, când nu eră nimeni ca să-i ghicească gândurile, își făcea planuri de viitor.

Se vedea visând sub ramurile stufoase ale stejarilor dela mănăstirea Sfânta Maria din dealul Țurpărilor, ce înverzeă colo... departe.

Și adecă, ce e vieța? Și de ce nu s'ar face călugăr? Nu e el stăpân pe capul lui? Ba o să zică lumea, că uite, Metodie, om tinăr, voinic, tocmai bun de muncă, se călugărește... Ei, și îi pasă lui de lume? Fiecare cu ai săi.

La mănăstire n'ar fi avut mult de lucru. Pășcutul oilor și al caprelor. Ceva treburi mărunțele și alt nimic. Egumenul, părintele Policarpie, i-ar fi dat cincisprezece parale pe zi și mâncare. Nimic mai bun.

Ce e vieța? O să dea el de rostul lumii? Să-și chinuiască el trupul pentru munca grea a zilei de mâne?!

Tot gândind așa, se pomeni într'o dimineață călare pe un măgar și:

— Oa! scii! oa! lovindu-l cu călcăile ajunse în Corcea. Se minună de frumusețile orașului, dar nu se incurcă pe acolo, ci după vreo jumătate de cias, se opri lângă cișmeaua dela răscruce. Aci, după ce se odihni, beu apă, injură pe cel care făcuse fântâna fiindcă nu-i băgase țevile mai adânc în pământ, ca să fie apa mai rece, și porni pe jos, alături de celalalt măgar, care — și el — eră gânditor.

Câte un grec aprins la față trecea tremurându-și fustanela prăfuită și ură călătorie bună.

Era pe la sfârșitul lui Martie. Micșunele sfioase începeau să suridă la rădăcinile mărarinilor din drum... Câte un pomișor uitat de vreo miriște, suspină trist din frunzele-i abia răsărite și-l umplea de tristețe.

La vârfurile munților eră tot iarnă. Vântul pe semne că ostenise, căci nu suflă decât rar și atunci pe la spate.

Metodie se încălzise... Cum îi eră lui cald, se gândea „ce bine e iarna”.

Se miră: cum se putuse plânge vreedată de frig? Sării pe partea dreaptă a măgarului. În față, aveă niște dealuri. Acolo se fac struguri buni. Sunt Turcii râi pe acolo. Auzise dela un pândar, că Turcii aceia au milă de gloanțe nu de om, când trag cu pușca. Nu e vorbă, pândarului îi ieșise nume rău, că minte. Spunea odată că împușcase trei mistreți într'un sfert de ceas și dacă aveă „iarbă” mai, împușcă alți trei, tot într'un sfert de ceas. Auzi! Vorbă de spus e asta? Metodie se năcăjise.

Parcă-l vedea de pândar, surizând, cu dinții mâncați și clătînând capul în semn de părere de rău, pentru vremile trecute. Încercă să gândească la altceva, dar pândarul clătina mereu capul. Cam îi părea

râu că plecase de-acasă. Gândurile îl furară iar. Nu sunt alții de mii de ori mai bogați decât el? Și totuși ei trec nebăgați de seamă.

„Ce rost are el în lume? Mai bine să-și treacă vieța liniștit, la umbră de stejar și să audă ronțaiind liniștit, și vântul printre frunze, decât să se chinuiască cine știe la ce stăpân rău...”

Viitorul călugăr se întoarse pe partea stângă și „oa... șci... oa...”, trecând pe șoseaua prăfuită, lăsând în urmă podulețe de scânduri, sub care răulețele încrunțate se certau cu malurile roase, scurtă mereu drumul.

Începuse să înserze, dar nici mănăstirea nu era departe. O vedeă strălucindu-și crucile străbme la lumina roșietecă a soarelui ce apunee. Încă puțin și teși din câmp. Coti pe o potecută întortochiată ce șerpuiă la picioarele unui deal.

Lumina începî să-i bată și, cu cât se apropiă, simțea un fel de tremurătură.

Par'că i-ar fi fost foame! Și când intrase la oaste tot așa îi venee.

— Da de ce să tremur? Da de ce să-mi fie frică? Ajunsesse.

Descălecă, se închină în fața icoanei sfânta Maria, zugrăvită pe o piatră roasă, deasupra porții de lemn și văzând un beșior, ce eră legat de soară, de un cui, într'o gaură făcută sus, deschise. Un miros de tămăie stânsă îl isbi. Un aer rece îl făcî să se înfiore.

O femeie groasă, cu capul îmbrododit și cu ciorapi albi, îl întrebă pe cine căută.

Metodie se turburase.

— Am venit să vorbesc cu sfântul egumen... am venit.

— E în grădină, întră p'acolo...

Metodie deschise o porțiță de scânduri și intră în grădină. Zări o umbră groasă și alta subțire, ră-sărind în negura grădinei.

— Binecuvintează, sfinte...

— Bun venit, fiule. Ce e, fiule?

Metodie nici n'apucase să-i sărute mâna și zise: „Am venit să mă fac călugăr... am venit. Mi-a spus un om din sat că primiți... mi-a spus.

Un călugăr mititel, care eră lângă egumen sări:

— Aă!... te faci călugăr... aă...

Egumenul gras, cu barba cărunță vorbea respicat, pe nas, și când sfârșee vorba, o lăasă să cadă scurt, de oboseala pieptului căpțușit cu prea multă grăsime.

— Bine fiule... Știi cum e aici orânduiala: cinci-sprezece parale pe zi și mâncare. Trebile știi care sunt, că de cântat suntem noi destul. Miliția ai făcut-o? Că de nu, îți rade barbă și te desbracă...

Lui Metodie îi crescî inima. În pacea înserării egumenul îi păree un sfânt.

Om bun, zău așa! Par'că știa de pe drum Metodie că e așa. Dar dacă nu se hotărî el la călugărie,

mai găsee el un astfel de om? Și apoi n'ar fi fost păcat?

Călugărul cel mititel îi da târcoale, ridicând ochii să-l privească.

Înserase. Femeia cu ciorapi albi îi arătase ghidul, pitulat lângă niște garduri care împrejmuiau biserică.

Metodie își deslegă măgarul și îl vârî acolo. Călugărașul îl urmăree mereu privindu-l mirat...

— Te faci călugăr... aă!?

Mănăstirea eră pe un deal. Noului călugăr îi dădură o odaie, prin podeala căreia se vedeau lespezile reci ale unei chilii.

Eră noapte bine.

Prin fereastra deschisă, Metodie privea vârfulle negre ale copacilor, seninul nepătat al nopții albastre, împodobită cu stele tremurătoare, iar departe, departe, zări scanteind în lumina albă a lunii munții și lângă e, satul în care se născuse își poleia căsuțele cu streșini de argint.

Acolo, toți poate durmeau... Și pândarul se preumblă în împrejurimi, gândindu-se la trecut. Murmurele unui răuleț se auzeau limpezi, în adâncă liniște a nopții.

Stejarii uriași, îmbătrâniți în luptă cu firea, susurau, din frunzele lor neastămpărate... Glasul lor îl întristă pe Metodie.

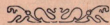
Îl cuprinse dorul.

Simțea un gol în suflet.

Străin — străin fusese el în totdeauna — între necunoscuți, urmărit de privirea cercetătoare a călugărașului, care de mâne va începe să poruncească — se simțea atât de stingher.

Pe dealurile depărtate, luceau câte o lumină galbenă, ca o stea pierdută în necuprins. Cu capul răzimat de mâni, cu coatele răzimate pe scândura fereștei, Metodie visă.

Într'un târziu, simțea că plânge...

Vechiul ceas din Treppenhaus.

— După Longfellow. —

*Lângă râu, plutind în valuri,
Stă castelul trist pe maluri,
Plopi străvechi cu fruntea n'avid
Umbre negre-i bat pe zid,
Când din tron cu-aceeași pripă
Vechiul ceas prin neguri țipă:
„Totdeauna — niciodată,
Niciodată — totdeauna!”*

*Din pustiu-i cuib de pază
Jalnic pendulul vibrează
Cu parfumuri de sicriu
Ca un pustnic pământiu
Ce din când în când s'ar duce
Șar lovi de zid o cruce:
„Totdeauna — niciodată,
Niciodată — totdeauna!”*

Zilnic țipă, zilnic sună...
Iar în nopțile cu lună,
Tânguiosul glas sonor
Se coboară 'n coridor
Și din uși și din tablori
Se pornesc prelungi ecouri:
„Totdeauna — niciodată,
Niciodată — totdeauna !”

Plâns de 'nmormântări, ospețe,
Chiote de nunți, tristețe,
Au trecut pe lângă ceas
Ce 'n bătaii fără popas,
Din străvechiu-i cuib de ornic
Țipă jalnic și statornic:
„Totdeauna — niciodată,
Niciodată — totdeauna !”

...Ăst castel călcat de-o lume
Fost-a cândva plin de glume,
Vinul spumegă 'n clondir
Nopți întregi și zile 'n șir;
Dar din turn cu aceeași pripă
Ceasul s'auză cum țipă:
„Totdeauna — niciodată,
Niciodată — totdeauna !”

Stoluri de copii în floare,
Tinereți fermecătoare
L-au văzut arar de mult
Clocotind de-atât tumult,
Când în locul lui de ornic
Ceasul măsură statornic:
„Totdeauna — niciodată,
Niciodată — totdeauna !”

...Cea odată-a fost aleasă
Cuib albastru de mireasă,
Când de-aici, prin negre porți
Eșeau morții după morți,
Și pe câmp, departe, ceasul
Trist îi petrecea cu glasul:
„Totdeauna — niciodată,
Niciodată — totdeauna !”

Toți s'au dus în rând cu anii:
Dulci mirese, morți, jelanii —
Plin de griji m'am întebat,
Se vor mai vedea vreodată
Toți aceștia împreună?
...Ceasul țipă, limba-i sună:
„Totdeauna — niciodată,
Niciodată — totdeauna !”

Niciodată — dar totdeauna,
Unde spaț și timp sunt una,
Unde nu mai sunt dureri;
Moartea-i fără de puteri...
Din castelul, cuib pustiei,
Țipă glasul vecinicii:
„Totdeauna — niciodată,
Niciodată — totdeauna !”

T. Murășana.

FRICA

de HECTOR MALOT

Nu mai vorbiți despre frică, ne zise Blancon. Pentru unii poate fi un subiect de răs, pentru alții ceva foarte firesc. Unora le este frică de o lamă strălucitoare, altora, de o piele de animal, mie mi-e frică de animalele cu sânge reu, chiar de șopârle și broaște. Dacă cumva mă plimb pe câmp sau într-o mare întindere pustie și întâlnesc vre-o ballă cu malurile curate, fără nici un semn de surpriză posibilă, decât broaște speriate de pasul meu, cari sar în apa liniștită, iată-mă zguduind din cap până 'n picioare, ca și cum ași primi o descărcare electrică. — Lucrul acesta vă va explica groaza, pe care am încercat-o la Anvers și de care tremur și acum povestind-o.

Eram la Anvers, ca să copiez pentru a doua oară tripticul lui Quentin Metzys: *Înmormântarea lui Christ*. Fără îndoială, *Coborârea de pe cruce*, *Adormirea Maicii Domnului* a lui Rubens, sunt opere admirabile, dar *Înmormântarea lui Christ* a lui Metzys, e mai ceva decât *Christ la sorți* de Rubens, dupăcum frescurile lui Masaccio din capela Brancaccior, sunt mai presus de compartimentul lui Rafael.

Dar nu e vorba de acestea, ci de spaima mea.

Într-o zi rămăsesem la lucrarea, copiei până la închiderea muzeului. Ieșind de acolo, simții nevoia unei plimbări și coborând pe Escand, o luai de-a lungul cheiului. Fluxul și refluxul creștea ridicând ușor marile transatlantice și galiole olandeze. Rătăceam prin portul aglomerat, fără să mă interesez ce oră eră, privind caii aceia mari flămânzi, cari trăgeau fără sforțări cele mai grele povari, admirând fluviul cea cenușiu cu depărtările vapoaze în care se înecau razele de aramă ale soarelui care apunese. Puffin câte puffin livezile de pe maluri se pierdeau în ceața cea deasă a nordului, care se lăsa în această noapte de vară. Imi adusei aminte să mă duc să rămân. Se întunecase, apa bazinelor se înegrea și în această demi-obscuritate mă reîntorsei la hotel: o casă veche, care semăna mult cu aceia a lui Plantin, cunoscută de toată lumea, cu o stradă care miroase a sărătură, a gudron și a obrăznicie. Când am sosit, mâncarea era pe sfârșite. Eră fărziu; uitasem de mâncare, contemplând cerul plăcut din Anvers și fluviul liniștit, care mângăie atât de încet coastele corăbilor.

Un singur călător, un întârziat ca și mine, eră în sala de mâncare. Ni se puse cele două tacâmuri față 'n față. Incepui să mănânc mâncarea rece, cu sozul sleit, examinând supra cu curiozitatea unui pictor care are în fața lui un personaj necunoscut. Ce-o fi? Saltimbanc, om civilizată, sălbatec? Fața-i eră ca fenie și roșatică, părul neîngrijit, dar privirea energică. Nu eram la masă decât de cinci minute și necunoscutul meu întră în vorbă; după un sfert de oră, vor-

beam ca niște vechi cunoscuți. Afiai, că venea din India și venise la Anvers ca să vândă la grădina zoologică o colecție de animale, de pantere, tigri, gazele și șerpi. În fața acestei destăinuirii, îmi scapă o întrebare elocventă:

— Și animalele sunt aici cu dta ?

— Panterele, tigrii și gazele în cușcă; șerpii sunt în odaia de mine, bine înțeles, închiși bine și înfășurați în mijlocul lăzilor.

Incepuse să-mi alege pe spate fiori reci.

— O să stați la noaptele aici ?

— De sigur.

— Dar dacă scapă șerpii ?

— Dorm.

— Cu ochii deschiși.

— Așa e obiceiul lor. Dar vă spun, că nu sunt totdeauna atât de teribili cum se crede în Europa. Cunosco o fetiță care a păzit o *cobra di capello* o noaptele întregă, sub perna ei; și, știți dta, *cobra di capello* e șarpele sunător al Indiei.

— Plăcută poveste.

— A doua zi, căutându-l în pat, descoperi un șarpe foarte cuminte și foarte mulțumit, care o privea cu recunoștință; cel mai drăguț animal, care s'ar putea închiștii; am mai multe; am și vipere egiptene și șerpi cu clopoței la dispoziția dta, dacă vrei să-i vezi; n'au decât un plămân, înoată fără aripi, merg fără picioare și au două sute cincizeci de perechi de coaste.

— Îți mulțumesc. Animalele, care n'au decât un plămân și două sute cincizeci de perechi de coaste, nu mă interesează decât foarte puțin.

— Ți-e frică ?

— Sigur; și găsesc chiar, că e o crimă să aduci asemenea dihlăanii în țara noastră; se poate întâmpla se scape...

— Dar știința !

— Dacă sunt necesare științei, învățații n'au decât să se ducă să le studieze la fața locului, nu să vie ele să se ofere învățaților, aci la noi.

Fără voia mea, conversația fiind încă câțva timp asupra acestui subiect, și în seara aceea afiai că, mai înainte de a ne mânca de vîi, reptilele au precauțiunea de a ne linge din abundență, ca să alunece mai bine.

Mi-era frig când ridicai ședința.

Odaia mea era ultima din capul coridorului. Mă urcai imediat și, cu capul plin de poveștile din seara aceea, mă desbrăcaii încet, nu fără să cercetez mai întâi patul, să ridic perdelele și să caut prin dulapuri.

Pe când îmi făceam rugăciunea, auzii un șgomot în odaia de-alături și o voce îmi strigă :

— Noapte bună, domnule: aud că nu te-ai culcat. Somn ușor și dta și mie. Nu m'am suiat în pat de opt zile.

Omul cu *cobra di capello* !

Eră gata să mă îmbrac și să-mi schimb odaia. Pe când neplăcerea de a mă muta în alt pat ce mi-l-ar fi preșălit numai decât, mă jenă, amorul propriu, de a-mi da pe față credințele mele copilărești, mă rețin. Eră o prostie și mă făceam de râs; doar nu erau să treacă prin zid șerpii aceia adormiți, sau să se coboare pe cap ca să vie să se culce cu mine. Mă liniștii, stinsei lumânarea și mă urcai în pat.

Rămânsei multă vreme deștept, întorcându-mă de-o sută de ori, nervos, simțindu-mă și ușora, fără să vreau, stăpănit de ideia vecinătății. Pe supt ușa de comunicație dintre cele două odăi, căreia îi pusese zăvorul, vedeam prelingându-se o rază de lumină și mă înfricoșai când dispăru. Cu lumânarea stinsă colecționarul meu n-ar fi putut supraveghea pe internii sei. Adormise cu acel somn greu, pe care mi-l anunțase. Luminița se stinse și odată cu ea se stinse și zgomotul casei... O făcere tristă, o noapte neagră...

Adormii, dar cu un somn fricos și ușora; cu un somn, care așteaptă și care pândește. Cât timp am dormit așa, nu știu; o oră, două ore poate. Mă deșteptai din starea aceasta de un zgomot, care mă smulse imediat din nehotărârea visului. Știam unde sunt: spaima mea, cu cine eram vecin, neplăcerea de a mă culcă, povestirile, cari mă impresionaseră, toate îmi reveniră dintr'odată. — Cu capul limpede, ca și cum n'aș fi dormit, dar cu inima bătând, mă așezai pe pat și ascultai.

Eră un zgomot extraordinar; un fel de pleoscăială neregulată, surdă, nelămurită, care încetă o secundă, pe urmă începea din nou, încet sau repede. Întinse repede mâna spre masă, ca să ia chibriturile; dar nu le găsi. Lăsasem pe sobă lumânarea și cutia. Îmi fineam inima cu amândouă mâinile; bătea prea tare. Mă uitam cu ochii holbați.

Se făcuse întunerec, întunerec ca într'un puș și zgomotul continuă acuma puțin mai încet, dar bătaile erau mai repezi și mai înăbușite. Un strigăt nebul mi se înăbușă în gât: șerpii ! Sângele mi se oprî în vine. Îngrozit, vream să chem pe cineva, să strig ca într'un vis, dar nu puteam. Scăldat în sudoare rece, cu făclile înțeleștate, recăzui pe pat, plin de frică.

În creierul meu turburat, care cu toate acestea gândea lămurit și vedea bine ca și cum eră al altuia, îmi explicam totul și urmăream reptilele în mersul lor.

Se strecuraseră pe sub ușa de comunicație, pe sub ușa aceea, pe care am văzut-o înainte de a mă culcă și care lăsa să pătrundă fășii de lumină late de două degete; plescăiala eră fărărea animalului, care, când mergea încet căutându-și direcția, când se ridica și cădea cu îndrăzneală, simțind ceea ce-l afrage; recunoscu sunetul mai al pielei vâscoase pe parchet; auzeam atingerea grea a unei cărmi vii. Și, deodată, în mijlocul patului, simțiam cum se întind lângă mine reptilele acelea reci, monstruoase; cum în curând mă vor strânge, pe când limbi băloase și li-

picioase îmi vor linge fața. La drept vorbind, eram în agonie.

Cu toate acestea, în dezbateră gîndurilor mele, îmi adusei aminte de ceva. Reptilele, dacă nu le iriți și nu sunt flămânde, nu au decât o nevoie, decât o idee: căldura. Starea aceea de fericire cerească ce le găsește, le adoarme și pot rămăneți mult timp inofensive. Printre o sforțare disperată, putui să mă ridic, și, simțind plapoma de lână, o ridicai lăsând-o să cadă jos. Ascultai cu atenție. Ce voiau să facă, auzeam, înfelegeam? Rămăsei gâfâind, cu nervii încordați.

Eră lucru holărat, că zgomotul se slăbise și eră mai slab și mai rar. Găsiseră plapoma?

Însfârșit nu mai auzii nimic. Scosei un oftat de speranță. Corpul meu, pe care frica îl înșepenise, se întinse puțin; respirai mai ușor și încercai să chem pe cineva, dar nu-mi recunoscu glasul: eră fără sunet și stins. Nimeni nu se mișcă, nici nu răspundeă.

Înfelesei imediat, că până la ziua nu voi avei puterea să mă dau jos din pat. Gîndul că în mers aș putea atinge sau lovi pe vre-una din bestiile acelea urâte, — care prin simplul contact m'ar fi nimicit, nu-mi dădea curaj. Să mă scol și să fug când se va lumina de ziua, când aș putea cunoaște primejdia și a o evita, — da; să merg orbește și cu curaj, — nu. Trebui să rămân tremurând, ghemuit într'un colț al patului, fără să mă mișc, de teamă, ca nu cumva întinzând mâinile sau picioarele, să întâlnesc pielea nețedă și tare dela care în fiecare moment puteam prevedea îmbrățișarea.

Ce noapte! Mă gîndeam la toate. Nu cumva răcindu-se plapoma să caute un culcuș mai cald? Carnea omului nu eră o momeală irezistibilă pentru acele lacome de a trăi? Simpla nevoie de a mușcă într'un sânge cald și palpitant, nu le-ar atrage în acea stare de fericire, pe care m'am buziut pentru a mă salvă? Aruncaii și peana jos și, lipit de părete, băgat între pat și părete, așteptam.

Nu e destul să spui că ziua veni greu. Însfârșit văzui, dinspre fereastră, lumina zorilor, dar atât de slabă, atât de hiduoasă, că ar trebui să mă forțez ca s'o zăresc. Puțin câte puțin se arătă, se mărea cu încetul și putui să disting ferestrele. Lumina care intră îmi permiteă să recunosc în odaie umbre, forme. Dar cum să răscolesc pe jos grămada făcută de pernă și de plapomă, cum să văz lângă mine, în umbra perdelor, când nimic nu mișcă și sunt singur?

Ah! Lumina zilei, care intră strălucind pe parchet, lumina până în cele mai misterioase colțuri ale odăii! Cum se făcu mai lumină, căutai plapoma și acuma o văzui mai bine? Nimic îngrîșitor din partea aceasta. Fiind destul de subțire, căzuse turfită și nici o ridicătură nu arătă că fusese locuită. Perna rămăsesese dreaptă lângă un scaun; nu se făcuse culcușul nimănu. Covorul eră întins în fața patului și în jurul meu nimic altceva decât stofele mototolite.

Avusesem o halucinație?

Dela pat îmi luai ghețele, pantalonii și, îmbrăcându-mă, îndrăznii să risc. Plapoma moale, părea model de nevinovăție. Înaintai cu toate acestea cu prudență, mergând pe lângă ușe. Dar nu făcui decât trei pași, că înfelesei totul. Ligheanul meu, plin cu apă și rămas jos, serveă ca mormânt unui șoarece. Sforșările lui pentru a se salvă erau acelea care mă necădeșteptat; eră agonია lui, acea lungă și tragică încercare, care mă îngrozise!

Seara, am schimbat locuința.

Trad. de George Brănescu.

Povestea noastră.

Noi ne-am iubit într'un amurg de vară
În umbra parfumaților lămâi;
Atunci ți-am spus a inimii povară,
Și-atunci mi-ai dat sărutul tău dintăi...
Noi ne-am iubit într'un amurg de vară.

Iubirea noastră-a fost un cântec dulce,
Un vis fermecător, înfiripat
În ora când pornesc ca să se culce
Prin trestii lebedele pe nserat...
Iubirea noastră-a fost un cântec dulce.

Iubirea noastră-a fost o taină-adâncă...
O rugăciune murmurată n gînd,
Un imn duios ce ni-l îngănă încă
Aducerile-aminte când și când...
Iubirea noastră-a fost o taină-adâncă.

Și despărțirea, cât a fost de tristă!..
În parcul gol, tăcut, somorât!..
O fluturare rece de batistă,
Un zimbet de adio și atât,
O, despărțirea cât a fost de tristă!

Poveste-a fost... și nu știm de-am sfârșit-o,
Azi ne mirăm cum de ne-am despărțit!..
Și ne ntebăm aveam de trăit-o,
Ori poate doar un vis ne-a amăgii?
Poveste-afost și nu știm de-am sfârșit-o!

Livia Coman.

Citii splendidul roman „Misterul
poetului” de Antonio Fogazzaro.
Editura: „Librăriei S. Bornemisa”,
Orăștie. — Prețul 2 coroane, franco.

CRIMA LUI SYLVESTRE BONNARD

Roman de ANATOLE FRANCE — Trad. de VASILE STOICA

August-Septembrie.

Îmi trecu într-o Duminică dimineața prin gând, să ies, să pândesc clipa, când se duc elevele domnișoarei Préfère la biserică. Me văzui trecând două câte două, cu fețele serioase; cele mitilele înainte. Trei dintr'ânsele erau la fel îmbrăcate, și mărunte, rotunde, grave tustrele; recunoscuși îndată, că-s domnișoarele Mouton. Cea mai în vârstă e artista, care desemnase capul aceia grozav al lui Tațius, regele Sabinilor. Alătura ea coloanei se frământă și-și încrunță sprâncenele sub-directoarea, cu o carte de rugăciuni în mână. Trecu-ură șoptind cele mijlocii, apoi cele mari, dar pe Jeana n'am văzut-o.

Întrebai la ministerul instrucției publice, nu sunt cumva pe acolo acte despre institutul din Rue Demours? Dobândii atât, că se trimiseră câteva inspectoare. Acestea raportară apoi în cei mai călduroși termeni. Pensionul Préfère e după părerea lor un pension model. Dacă provoc vreo anchetă, domnișoara Préfère o să primească cu siguranță decorația *Palmes academiques*.

3 Octombrie.

Joia de azi fiind zi liberă pentru copii, întâlnii în preajma străzii Demours pe domnișoarele Mouton. După ce salutai pe mama lor, întrebai pe cea mai în vârstă, care poate fi de vreo doisprezece ani, ce face tovarășă-sa, domnișoara Jeana Alexandre?

Răspunsul fetiței fu scurt:

— Jeana Alexandre nu-i tovarășe cu mine. Ea-i ținută numai de milă în pension, prin urmare are să măture clasa. Însași domnișoara n-e-a spus.

Și micile domnișoare porniră iarăși la drum, iar doamna Mouton în urma lor, aruncându-mi peste umărul său larg, o privire de neîncredere.

Sunt sedus vai! la demersuri deadreptul bănuielnice. Doamna de Gabry nu se întoarce la Paris decât abia peste trei luni. Departe de dânsa n'am nici tact, nici spirit; nu-s decât o mașină greoaie, plicticoasă, și netrebnică.

Și cu toate acestea nu pot răbdă, să rămâie Jeana slujnică la pensionat, expusă jignirilor domnului Mouche.

28 Decembrie.

Eră frig și întuneric. Se înoptase deja. Sunai la ușa cea mică, cu liniștea unui om, care nu se teme de nimic. Îndată ce servitoarea cea sperioasă îmi deschise, îi strecurai în mână o monedă de aur și-i mai făgăduii una, dacă izbuțeste să-mi trimită pe domnișoara Alexandre, s'o vad. Răspunsul fu:

— Peste un cias, la fereastra cu zăbrele.

Și-mi trânti ușa în nas cu atâta putere, încât mi se cutremură și părăria în cap.

Așteptai mai bine de un cias în volburile de zăpadă, apoi mă apropiai de fereastră. Nimic! Vântul era turbat, zăpada cădea din greu. Muncitorii, cari treceau cu uneltele în spate, cu capetele plecate sub fulgii a-cestia greoi, se ciocniră de mine. Nimic. Mi-eră teamă, să nu mă observe cineva. Știam c'am făcut păcat mituind servitoarea, dar nu-mi părea rău de loc. Acela-i de disprețuit, care nu se știe zmulge din pravila obișnuită, când e în nevoie. Mai trecu un sfert de cias. Însfârșit, fereastra se deschise.

— Dvoastră sunteți, domnule Bonnard?

— Dta ești Jeano? Într'un cuvânt: ce faci?

— Mă simt bine, foarte bine.

— Atât?

— M'a pus la bucătărie și să mătur sălile.

— La bucătărie! Mături sălile, dta? Doamne Dumnezeule!

— Da, fiindcă tutorul meu nu mai plătește pentru mine.

— Tutorul dtaie e un nemernic!

— Așa dară știți?...

— Ce?

— Oh, nu mă faceți, să vă spun. Dar mai bine vreau să mor, decât să stau singură cu el.

— Și de ce nu mi-ai scris?

— Eram supraviețuită.

În clipa asta hotărârea îmi și fu gata, și nimic nu mă mai putea abate. Îmi veni în minte, nu-i vorbă, că poate nu-s în drept, dar puțin îmi pasă de ideea aceasta. Fiind hotărât, mă siliu să fiu prudent. Îmi indeplinii planul cu cea mai mare liniște.

— Jeano, întrebai, este odaia asta în legătură cu curtea?

— Este.

— Poți trage dta cordonul, să deschizi?

— Pot, dacă nu-i nimeni în odaia portăresei.

— Du-te de vezi, și ai grijă să nu te vadă nime.

Așteptai apoi supraviețuind ușa și fereastra.

Însfârșit după vreo cinci sau șase secunde, se arătă Jeana iarăși, în dosul gratiilor.

— Bona e în odaie.

— Bine, zisei eu. Ai peană și cerneală?

— N'am.

— Un creion?

— Da.

— Adă-l încoace!

Scosei din buzunar un ziar vechiu, și în vântul care suflă de stingeă felinarele, în zăpada, ce mă orbă, potrivii, cum putui, o fâșie de hârtie în jurul lui și scriseri pe ea adresa domnișoarei Préfère.

Iar scriind, întrebai pe Jeana:

— Când vine factorul, pune scrisorile și hârtiile în cutie și sună, nu-i așa? Bona deschide cutia și le

duce îndată la domnișoara Préfère. Nu se întâmplă așa la fiecare distribuție?

Jeana îmi răspune, că așa crede.

— Ei, vom vedea. Fi cu băgare de seamă Jeano.

Îndată ce vezi, că bona a ieșit din odaie, trage cordonul și vino.

Împinsei apoi ziarul în cutie, trăsei repede clopoțelul și mă ascunsei sub o poartă din vecinătate.

Stetei așa vreo câteva minute, când văzui de-odată că ușa cea mică tresare, se întredeschide, și se ivește un cap tânăr.

O apuca, și-o trăsei după mine:

— Vino, Jeano, vino!

Dânsa mă privi cu neliște. De sigur se temeă, să nu fiu cumva neburn. Eu eram, dimpotrivă cu mintea foarte sănătoasă.

— Vino, copila mea, vino!

— Unde?

— La doamna de Gabry.

— Atunci mă apucă de braț și alergarăm câtăva vreme, ca niște hoți. Fuga însă nu-i prea face plăcere coruplenței mele. Mă oprii găfâind și mă sprijinii de ceva, ce din întâmplare eră soba unui negustor de castane, stabilit în colțul unei crâsme, unde se adapă birjarii. Unul dintre aceștia mă și întrebă, nu cumva avem nevoie de trăsură. Fără îndoială că aveam nevoie. Omul cu biciul își puse paharul pe taraba de cositor, urcă pe capră și dete bice calului. Eram mântuiți.

— Uf! izbucnii eu, stergându-mi fruntea, căci cu toate că eră frig, eram plin de sudoare.

Ceea ce-i ciudat, e că Jeana părea, că are mai mult decât mine conștiința faptei, ce-am săvârșit. Eră foarte serioasă și n'avea pic de liniște.

— În bucătărie! repetai eu cu indignare.

Dânsa clătina din cap, ca și când ar zice: „Acolo sau aiurea, ce-mi pasă!“ Și la lumina felinarelor observai cu durere, că fața-i eră slăbită și trăsăturile trudite. Nu mai vedeam vioiciunea, elanurile acelea iuți, expresia aceea repede, cari îmi plăcuseră așa de mult la dânsa. Privirile-i erau obosite, gesturile silite, ținuta posomorită. O apuca de mână: o mână aspră, chinuită și rece. Biata copilă, trebuie că a suferit mult. O întrebai de traiul care l'a dus, iar dânsa îmi povesti liniștită, că într-o zi a chemat-o domnișoara Préfère, și a numit-o monstru și viperă, fără să știe de ce. Și a adaus: „De azi încolo n'ai să mai vezi pe domnul Bonnard. Dumnealui ți-a dat totdeauna povește rele și s'a purtat foarte rău cu mine“. Eu i-am răspuns: „Asta n'o cred niciodată, domnișoară“. Domnișoara mi-a tras o palmă și m'a trimis, să-mi văd de carte. La vestea asta însă, că n'o să vă mai văd, par'că se lăsa un fel de noapte asupra mea. Știti d'voastră, ce trist e câteodată sara, când se coboară umbrele. Închipuți-vă dar, clipa aceasta prelungită săptămâni, luni întregi. Într-o zi aflai că sunteți în sala de așteptare cu directoara. Vă pândii deci și ne-am zis: „La revedere!“ Mă mai mângâiasem ni-

șel. Curând după aceea, într-o Joi, veni domnul Mouche să mă ia la plimbare. Eu refuzai să ies cu dânsul. Dânsul îmi răspune, că-s o campicioasă și mă lăsa în pace. A treia zi însă, iată pe domnișoara Préfère la mine cu o înfățișare așa de răutăcioasă, încât mi-eră frică de ea. În mână ținea o scrisoare. „Domnișoară, îmi zise, tutorul dtale, mă înștiințează că ți s'au sfârșit toți banii, cari îi aveai la îndemână. Nu te teme; eu nu vreau, să te părăsesc; vei recunoaște însă, că trebuie să-ți câștigi de aici încolo traiul“.

De atunci mă puneă deci să curăț prin casă; iar câte odată mă închidea într'un pod, zile întregi. Iată, ce s'a întâmplat în lipsa d'voastră, domnule Bonnard. Și chiar dacă v'aș fi putut scrie, nu știu zău dacă aș fi făcut-o. Căci nu credeam, că poate fi cu puțință, să mă scoateți din pensionat, și cum nu mă sileă nime să vizitez pe domnul Mouche, nu eră nici un zor. Puteam deci aștepta în pod și în bucătărie, cât voiam.

— Jeano, grăii eu, nemernica de Préfère n'o să mai pună mâna pe dta, de-aș ști bine că fugim până în Oceania. Iată-ți jur. Și, înfârșit, de ce nu ne-am duce și în Oceania? Clima e sănătoasă, iar deunăzi am văzut într'un ziar, că sunt plane și pe acolo. Până una alta însă, să mergem la doamna de Gabry, care din fericire e la Paris de vreo trei-patru zile; căci noi suntem doi neprecipăți și avem nevoie de ajutor.

În vreme ce vorbiam, obrazii Jeanei se îngălbeniră și-și pierdură ori ce expresie; privirile i se acoperiră cu un văl, iar buzele întredeschise i se strânseră într-o crispare de durere. Își lăsa capul pe umărul meu și-și pierdă conștiința.

O luai în brațe, ca pe un copil adormit și urcai astfel scara doamnei de Gebry. Sfârșit de osteneală și emoție, mă lăsaî cu dânsa pe lavița de lângă ușe. Și cum stam aici, își veni încurând în fire.

— Sunteți d'voastră?, — îmi zise deschizându-și ochii. — Sunt așa de mulțumită!

În starea asta intrarăm pe ușa buneii noastre prietene. Eră tocmai la opt. Doamna de Gabry primi pe moșneag și pe copilă cu multă bunătate. Uimită eră, fără îndoială, dar nu ne puse nici o întrebare.

— Doamnă, zisei eu, venim, să ne punem amândoi sub ocrotirea dtale. Iar înainte de toate, venim să-ți cerem de mâncare. Cel puțin Jeana, căci de slăbiciune a și leșinat mai adineauri în trăsură. Cât despre mine, la ceasul acesta târziu n'aș putea băga în gură nici o fărâmă măcar, fără a-mi pregăti o noapte de agonie. Nădăjduesc că domnul de Gabry e sănătos.

— E chiar aici, îmi răspune dânsa.

Și trimise îndată după dânsul.

— urmează —

Scrisori dela Redacție

MANUSCRISELE NU SE RETRIMIT.

Aura. Punând mai multă grijă pe stil și strecurând mai mult avânt și suflet în fraze, ne veți putea da lucruri publicabile. Așa cum e aceasta, e prea lipsită de culoare și de aceea credeam mai bine să n'o publicăm.

Trei cărți literare noi.

1. *Gheorghe Stoica:* „ALTE VREMURI”. Prefăt. 2 cor. În acest volum, care este al treilea în „Biblioteca scriitorilor dela noi”, ce apare sub auspiciile Asociațiunii, se zugrăvesc înduioșătoare scene într'o limbă frumoasă și curată românească. Volumul are peste 300 de pagini și e deosebit de interesant dela început până la sfârșit.

2. *Stefan Lăzăr - Al. Ciura:* „FLOAREA BETULIEI”. Prefăt. cor. 180. Un splendid roman din epoca asiro-babiloniană zugrăvind sfâșietoarea tragedie a femului Holofern, care pornește să cucerască lumea. Nimeni nu i se poate opune, căci brațul lui dărmă tot, numai frumoasa și fermecătoarea ovecică: Iuditha — Floarea Betuliei — îl supune cu dragostea sa, ca apoi să-i taie capul și să-și scape neamul de peire.

3. *Horia P. Petrescu:* „VĂDUVIOARA”. Prefăt. 1 cor. E la noi în Ardeal întâia colecție de monologe pe cari diletanții le pot predă cu succes și spre mulțumirea publicului, la seratele teatrale. Fiecare monolog e plin de spirit și de vervă și autorul a umplut cu acest volum de monologe un mare gol în literatura noastră dramatică.

Toate aceste trei cărți noi au apărut în editura „Librăriei S. Bornemisa” din Orăștie și se pot procura pentru suma de K. 4.80.

RECLAME și ANUNȚURI

se primesc la administrația
revistei „Cosinzeana”

CU PREȚURI MODERATE

CĂRȚI LITERARE NOUI

— Depozit la „Librăria S. Bornemisa” în Orăștie. —

Cor. fl.

Goga O. Domnul Notar, dramă în 3 acte din viața ardelenescă	2—
A. Vlăduț, Dreptate, nuvele	2—
G. Coșbuc, Fire de tort. Ediție nouă și adăugită	3—
V. Eftimiu, Crăciunul lui Osman. Tragi-comedie într'un act	—30
V. Eftimiu, Ariciul și sobolul. Fabulă modernă într'un act	—30
V. Eftimiu, Poveste de Crăciun, într'un act	—30
M. Poni, Un tutor, comedie în două acte și un tablou	—50
Șase predici pentru Duminicile Postului mare	1—
Aradi V., A Ruthén skizmapör	150
Simeon Balint, vieaja și luptele lui în anii 1848—49	150
„Cartea Verde” textul tractatului de pace dela București 1913	150
Trecutul Românilor de pe pământul crăiesc	4—
Lungian M. Zile senine, icone dela țară	150
Beza M. Pe drumuri. Din viața Aromânilor	2—
Galagleon G. Biserița din Răzoare, nuvele și schițe	2—
Chirișescu M. Răsaduri, nuvele	2—
Legea electorală. Articolul de lege XIV din 1913	1—
Beldiceanu N., Poezii	125
Dr. S. Stanca, Pocășii	4—
Hodoș E., Frumoasa din nor și alte povești	250
Gh. Stoica: Alte vremi, povestiri	2—
Ion Agărbiceanu: Schițe și povestiri	2—
Al. Ciura: Amintiri	160
I. Dragoslav: Volintiri	180
L. Rebreanu: Frământări	150
V. Eftimiu: Poemele singurătății	2—
A. Fogazzaro: Misterul Poetului, roman	180
St. Lăzăr: Floarea Betuliei, roman	180
S. Bornemisa: Almanahul scriitorilor dela noi	160
A. Hamat: Noua lege militară	2—
E. Borcia: Versuri flustrate	—60
S. Bornemisa: Cele mai frumoase, poezii populare	—60
H. P. Petrescu: Văduvioara și alte șase monologe	1—
N. Iorga: Istoria statelor balcanice în epoca modernă	350
Note de drum	125
A. Banciu: Cum vorbim și cum ar trebui să vorbim românește?	—80
T. V. Ștefanelli: Amintiri despre Eminescu	150
Dr. Paulescu: Spitalul, Coranul, Talmudul, Cahalul Franc	
— Masoneria	3—
Dr. Paulescu: Instincte sociale, patimi și conflicte	2—
C. S. Făgețel: Credințe literare	2—
C. Theodorian: Povestea unei odăi, nuvele	2—
I. Pilat: Eternități de-o clipă, poezii	2—
Bogdan-Duică: Români și Oveii	250
P. Locusteanu: Suntem nebuni, nuvele	150
A. Herz: Bunicul, comedie în 3 acte	2—
M. C. Buțureanu: Femeia, studiu social	3—
Dr. Drăgescu: Pro Patria, povestire despre începutul neamului românesc	3—
G. Aslan: Cum ajunge cineva om	1—
„ Criza Morală	—30

— Pentru porto să se trimită deosebit 10—30 bani de fiecare carte. —

— Porto recomandat cu 25 bani mai mult. —